

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-306/11-C

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy:** Základní škola Chlum u Třeboně, okres Jindřichův
Hradec
Sídlo: Náměstí 232, 378 04 Chlum u Třeboně
IČ: 70986631
Identifikátor: 600060438
Právní forma: příspěvková organizace
Zastoupená: Mgr. Lubošem Němcem, ředitelem školy
Zřizovatel: Městys Chlum u Třeboně, Náměstí 115,
378 04 Chlum u Třeboně
Místo inspekční činnosti: Náměstí 232, Chlum u Třeboně
Termín inspekční činnosti: 9. – 12. květen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona.

Aktuální stav školy

Základní škola Chlum u Třeboně je menší, plně organizovanou základní školou. Vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. **Základní školu** (dále ZŠ) tvoří celkem 9 tříd 1. a 2. stupně, které v letošním školním roce navštěvuje 158 žáků. Škola vyučuje v 1. – 4. a 6. – 9. ročníku podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola – kompas pro život“, v 5. ročníku pak podle dobíhajícího vzdělávacího programu Základní škola.

Od uplynulé inspekce došlo ve škole k dílčím změnám pouze v pedagogickém sboru v souvislosti s odchody pracovníků do důchodu nebo na mateřskou dovolenou. V oblasti materiální se situace výrazně nezměnila, výjimku tvoří zlepšení ve vybavení školy moderní didaktickou technikou.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávání žáků probíhá podle školního vzdělávacího programu, který si klade za cíl rozvíjet osobnost žáka a podporovat jeho kladný vztah k celoživotnímu učení. V popředí stojí využívání vhodných učebních postupů pro efektivní učení, zejména činnostní pojetí vyučování spolu s učením kooperativním a problémovým.

Shodnými rysy **vzdělávání na 1. stupni ZŠ** jsou vstřícné klima a aplikace účinných metod a forem práce s převahou aktivního zapojení žáků. Kromě frontální výuky je již od nejmladších žáků účelně zařazeno skupinové kooperativní učení, při němž žáci dokazují, že umějí společně splnit úkol, při práci dodržují daná pravidla, respektují práci druhých a umějí prezentovat výsledky činnosti. Převážně dostatečný prostor je pro přemýšlení a samostatné uvažování žáků, pro práci s chybou, pro vyhledávání informací i jejich následné využití. Žáci přiměřeně ke svému věku prezentují výsledky školních aktivit.

Výuka je zpravidla velmi dobře propojena s praktickým životem. Využití interaktivní tabule přispívá k pestrosti výuky a k aktivitě žáků. V potřebné míře se uplatňuje individuální diferenciací, která zohledňuje možnosti a schopnosti žáků včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, prostor je vytvořen i pro práci žáků talentovaných. Hodnocení žáků je pozitivně a motivačně zaměřené, sebereflexe, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků je chápáno jako přirozená součást vzdělávání a je zařazováno a rozvíjeno velmi dobře.

Vzdělávání v předmětech přírodovědného a společenského charakteru je propojeno s vazbou na region, s pěstováním pocitu sounáležitosti s místem, kde žáci žijí. Zároveň je rozvíjen kladný vztah k přírodě a k životnímu prostředí. Žáci se podílejí spolu s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, umějí si pomoci navzájem, přispívají k příjemné pracovní atmosféře. Vytvářejí si o sobě pozitivní mínění, které podporuje jejich sebedůvěru. Pozitivem pedagogické činnosti je i cílené vedení žáků k toleranci, k slušnému vystupování a k utužování pěkných mezilidských vztahů. Toto působení se kladně odráží i v jednání a chování žáků. Z cíleného sledování žáků vyplynulo, že jejich sociální kompetence jsou rozvíjeny velmi dobře.

Celkově kompetence žáků v jednotlivých funkčních gramotnostech odpovídají výstupům v ŠVP.

Průběh vzdělávání na **2. stupni ZŠ** byl posuzován na základě hospitací, rozhovorů s pedagogy a kontrolou školní dokumentace. Ve sledovaných hodinách převažovaly tradiční metodické postupy. Hodiny se vyznačovaly promyšlenou organizací a efektivním využitím času. Zvolené metody odpovídaly věku a skladbě žáků, podporovaly jejich zapojení do výuky, rozvíjely logické myšlení a komunikativní dovednosti. Smysluplně byly využívány pomůcky a v některých hodinách i moderní didaktická technika, postupně je začleňována práce s interaktivní tabulí. Vhodnou motivací dokázali učitelé vzbudit zájem a udržet pozornost žáků, vytvářeli prostor pro jejich vyjádření, vedení ke kultivovanému projevu bylo v jednotlivých třídách rozdílné. Ve výuce se dařilo účinně propojovat teorii s praxí (příkladně v hodině českého jazyka) a uplatňovat mezipředmětové vztahy. Činnostní pojetí vyučování a moderní didaktické postupy jsou na 2. stupni uplatňovány pozvolně. Ve sledovaných hodinách se objevily činnosti směřující ke kooperaci žáků, řídicí se projevovalo vedení žáků k získávání informací z více zdrojů a k sebehodnocení. Společným rysem výuky bylo vstřícné klima ve třídách, kdy žáci většinou respektovali pravidla práce.

Z dokumentace je zřejmé, že k rozvoji osobnosti žáků přispívají vhodně zařazované návštěvy kulturních představení, besedy a exkurze. Nabídka kroužků organizovaných při škole i obci je všestranného zaměření.

Základní škola na standardní úrovni rozvíjí vědomosti, dovednosti a postoje v jednotlivých funkčních **gramotnostech**. Napomáhá rozvoji komunikace v cizích jazycích, podporuje rozvoj informačních dovedností i v rámci povinně volitelného předmětu informatika zařazeného od 6. do 9. ročníku. Škole se daří se propojovat průřezová témata a rozvíjet klíčové kompetence především v rámci jednotlivých předmětů, prostřednictvím školních projektů pak spíše ojediněle (Den Země). Dobrým příkladem spolupráce 1. a 2. stupně se stala akce „Strašení ve škole“. Čtenářská a sociální gramotnost je podporována vedením žáků k vnímání a chápání vzájemných souvislostí, podněcováním k přemýšlení a vytvářením pozitivního hodnotového systému. Škola využívá svého umístění v chráněné krajinné oblasti a snaží se výrazněji směřovat pozornost k podpoře přírodovědné gramotnosti. Přispívá k tomu spolupráce s CHKO Třeboňsko, zařazení ekologického praktika v 9. ročníku i začleňování přírodovědných vycházek do výuky. Znalosti a dovednosti žáků v jednotlivých funkčních gramotnostech celkově směřují k úrovni odpovídající výstupům v ŠVP.

Na základě doporučení odborných poradenských pracovišť vytvářejí pedagogové pro integrované žáky (letos jsou 3) individuální vzdělávací plány. Ve sledovaných hodinách byla i dalším žákům s odlišnými vzdělávacími potřebami věnována adekvátní pozornost. V rámci výchovného poradenství stojí v popředí i pomoc při směřování žáků k jejich dalšímu vzdělávání a k volbě povolání. Podle potřeby probíhá spolupráce se sociálními partnery, zprostředkování kontaktů a konzultací. Škola má účinné preventivní systémy zaměřené na omezení rizikového chování (zejména šikany, zneužívání návykových látek, záškoláctví) i školní neúspěšnosti a sleduje jejich naplňování. Aktuálně reaguje na vzniklé problémy a ve spolupráci s odborníky se je snaží řešit.

Žákům je nabízena široká paleta zájmových činností od sportovního zaměření, přes kroužky hasičský, hudební, německého jazyka, dále balet, paličkování, psaní na PC, pomoc dyslektikům.

Oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování plní svou funkci v celé šíři.

Pedagogové sledují a porovnávají míru úspěšnosti žáků v průběhu vzdělávacího cyklu standardními postupy. ZŠ využívá také možnost srovnávání s ostatními školami pomocí externích testů, výsledky testů SCIO v 8. ročníku odpovídají republikovému průměru. Pedagogičtí pracovníci zajišťují u talentovaných žáků přípravu na předmětové olympiády, posledním výraznějším úspěchem byla účast žákyně v republikovém kole olympiády v anglickém jazyce. Žákům s riziky školní neúspěšnosti je věnována náležitá pozornost i formou doučování. Škola poskytuje informace o svých aktivitách na webových stránkách a v místním tisku (Hejtman), nejznámější akcí pro veřejnost se stal „Staročeský jarmark“, kde jsou pravidelně prezentovány výsledky práce školy.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola zveřejňuje v dostatečné míře informace o možnostech vzdělávání i způsobu přijímání dětí a žáků. Řádně vede školní matriku a předává z ní údaje v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona. Při přijímání žáků, při odkladech povinné školní docházky, při ukončování vzdělávání a při povolení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu dodržuje ředitel školy zákonná ustanovení.

Škola poskytuje vzdělávání podle vzdělávacích programů, které jsou v souladu s dokumenty MŠMT. Školní areál tvoří celkem 3 samostatné budovy. Všechny jsou již starší a vyžadují úpravy nebo rekonstrukce. Kromě kmenových tříd disponuje škola pouze učebnou výpočetní techniky a malou tělocvičnou. Ta svou velikostí limituje naplňování některých oblastí výuky tělesné výchovy. Žákovský nábytek ve většině tříd je již obnoven,

v dohledné době bude provedena výměna i ve zbývajících učebnách. Na běžné úrovni je vybavení pomůckami. Výrazněji se zlepšila situace v oblasti moderní didaktické techniky. V rámci finančních prostředků z ESF získala škola 5 interaktivních tabulí, které přispějí k zefektivnění a zpestření výuky. Prostory školy jsou udržovány v čistotě a pořádku, nesou však již známky opotřebování. Zázemí pro pedagogy je spíše stísněné. Celkově prostorové podmínky školy umožňují realizaci přijatého vzdělávacího programu.

V pedagogickém sboru převažují spíše zkušenosti pedagogové. Kromě jedné vyučující splňují odbornou kvalifikaci stanovenou zákonnou normou. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je nastaveno spíše v obecné rovině, odvíjí se především od zájmu pracovníků. Zatím méně zřetelné je jeho systematické směřování.

Systém řízení školy a rozdělení kompetencí jednotlivých pracovníků jsou jasně stanoveny organizační strukturou, vycházejí z dlouhodobě zavedeného způsobu. Konkrétní úkoly stanoví roční plány práce, které mimo jiné zahrnují i hlavní cíle v oblasti pedagogicko-organizační. Navazující plán kontrolní činnosti na daný školní rok je zaměřen především na provoz školy a s ním související zejména administrativní záležitosti. Hospitační činnost vedení školy je méně častá, v hodnocení průběhu vzdělávání a v prezentaci obecně platných poznatků z hospitací tak přetrvávají rezervy. Vzhledem k velikosti kolektivu je však znalost kvality práce jednotlivých pedagogů ze strany vedení školy velmi dobrá. Celkové hodnocení výsledků vzdělávání žáků probíhá především na pedagogických radách, pro komplexnější poznatky jsou využívány standardizované testy.

Poznatky vyplývající z dalších oblastí kontrolní činnosti jsou projednávány na místě a v případě potřeby jsou zjištěné nesrovnalosti bezprostředně odstraňovány. Práce vedení školy v této oblasti je neformální, avšak účinná.

Organizace výuky respektuje požadavky zákonných norem a převážně i psychohygienické zásady. Žákům jsou poskytovány potřebné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Školní řád upravuje práva a povinnosti všech účastníků vzdělávání v souladu se zákonnou normou. Škola věnuje pozornost prevenci rizikového chování, soustavně se snaží minimalizovat projevy možných negativních jevů.

Od zřizovatele se škole dostává pomoci při získávání finančních prostředků, potřeba rekonstrukce školy je velmi naléhavá. Vedení školy vytváří podmínky pro činnost školské rady. Rodiče a zákonní zástupci jsou informováni o prospěchu a chování žáků prostřednictvím žákovských knížek, při pravidelných třídních schůzkách a při individuálních konzultacích. Činnost žákovského parlamentu se nevyznačuje výraznější aktivitou.

Na standardní úrovni se uskutečňuje spolupráce s poradenskými zařízeními, v otázkách volby povolání pak s Úřadem práce v Jindřichově Hradci. Úzká spolupráce probíhá se dvěma místními organizacemi - TJ Chlum u Třeboně a hasiči. Škola v současnosti nenavázala na dřívější kontakty s příhraniční rakouskou školou.

Finanční předpoklady školy k zabezpečení školního vzdělávacího programu byly hodnoceny za poslední kalendářní roky, tj. 2008 až 2010. Ve sledovaném období škola hospodařila s finančními prostředky státního rozpočtu poskytnutými na přímé výdaje na vzdělávání a na rozvojové programy, s příspěvkem na provoz od zřizovatele a s vlastními příjmy. V době inspekční činnosti je kapacita školy využita ze 45,4 %. Na základě posledních úprav rozpočtů přímých výdajů na vzdělávání měly tyto zdroje financování klesající tendenci, což souviselo s poklesem stavu žáků. Druhým nejvýznamnějším zdrojem krytí neinvestičních výdajů je příspěvek na provoz poskytnutý zřizovatelem. Tyto prostředky zůstávají přibližně na stejné výši. Další financování školy bylo podpořeno finančními prostředky z rozvojových programů MŠMT. Prostředky byly použity na zvýšení nenárokových složek platu pedagogických pracovníků, posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků a školní vybavení pro žáky 1. tříd základní

školy. Ostatní zdroje financování jsou vlastní příjmy (úplata za školní družinu, čerpání fondu odměn a úroky). Škole se podařilo získat finanční podporu z Operačního programu ESF „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“. Cílem projektu „Kompas pro život“ je rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků, zvýšení matematických kompetencí a finanční gramotnosti se zapojením digitálních a ICT technologií do kvalitní výuky. Škole byl poskytnut v roce 2009 grant Jihočeského kraje na projekt „Podpora programu dopravy dětí na dětská dopravní hřiště“. Škola využívá možnosti doplňkové činnosti. Škola určuje priority podle rozpočtových možností a přijímá opatření v souladu se závěry vlastního hodnocení a vnitřní kontroly. Efektivně a hospodárně používá finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu v souladu s účelem, na který byly přiděleny. Finanční prostředky poskytnuté škole umožňují realizaci školního vzdělávacího programu.

Závěry, celkové hodnocení školy

V základní škole probíhá vzdělávání podle vzdělávacích programů, které jsou v souladu se závaznými dokumenty MŠMT.

Ředitel školy plní povinnosti vyplývající ze zákonných norem, dodržuje rovný přístup ke vzdělávání. Ve spolupráci s ostatními pedagogy vytváří podmínky pro bezpečné prostředí a pozitivní atmosféru ke vzdělávání. Dílčí rezervy přetrvávají v hospitační činnosti a jejím následném vyhodnocování směrem k naplňování cílů ŠVP.

Škola zajišťuje vzdělávání v souladu se zásadami a cíli školského zákona. Vzdělávání na 1. stupni ZŠ probíhá v souladu s přijatými vzdělávacími programy, má požadovanou úroveň. Na 2. stupni dosud více převažují tradiční formy a metody práce.

Materiálně-technické podmínky umožňují naplňování realizovaných vzdělávacích programů, omezení přetrvávají v prostorových podmínkách pro realizaci výuky tělesné výchovy.

Finanční prostředky poskytnuté škole umožňují realizaci školních vzdělávacích programů.

Příležitost k rozvoji:

- *podpořit zařazování projektového vyučování na 2. stupni*
- *v rámci DVPP se zaměřit na využívání moderních didaktických postupů ve výuce 2. stupně*

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Dukelská 23, P. O. Box 36, 370 21 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (*csic@csicr.cz*) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Českých Budějovicích dne 7. června 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Miroslav Doležal, školní inspektor

v.r.....

Mgr. Hana Bezděková, školní inspektorka

v.r.....

Mgr. Věra Drsová, školní inspektorka

v.r.....

Bc. Vladimír Štípl, kontrolní pracovník

v.r.....

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Chlumu u Třeboně dne 9. 6. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Luboš Němec, ředitel školy

v.r.....